

Juridiska avdelningen

10.9.1998

Till arbetspensionsanstalterna

REGERINGENS FÖRSLAG TILL NY LÖNEGARANTILAG

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lönegarantilag (RP 104/1998 rd)

1

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Syftet med lagen är att garantera betalningen av arbetstagarens fordringar på grund av anställning i händelse av arbetsgivarens insolvens.

Regeringen förslår att en ny lönegarantilag stiftas, som skall ersätta den nugällande lönegarantilagen. Syftet med den nya lagen är att skapa struktur och klarhet i bestämmelserna om lönegaranti. De flesta av den gällande lagens bestämmelser ingår i förslaget utan några större ändringar i sakinhållet, men omskrivna och språkligt granskade.

De viktigaste innehållsmässiga ändringarna gäller statens ställning som part i rättegångar enligt lönegarantilagen, förhindrande av att lönegarantisystemet missbrukas och preskription av lönegarantifordringar.

Förutom arbetstagaren kan också en arbetstagarorganisation, på vilken arbetstagaren har överfört fordran för indrivning, ansöka om lönegaranti. Detta har också införts i lagen.

Arbetskrafts- och näringscentralen fattar beslut i lönegarantiärenden och sköter andra uppgifter i anslutning till verkställigheten av lagen.

Statens ställning som part i rättegångar beträffande fordringar som sökts enligt lönegarantin

Om arbetsgivaren vid lönegarantiförfarandet har bestridit arbetstagarens rätt till en fordran enligt lönegarantin, bör

Juridiska avdelningen

10.9.1998

arbetstagaren enligt förslaget väcka talan mot sin arbetsgivare. Om staten anser att dess intressen kräver det, skall staten dock ha rätt att anmäla sig till rättegången som svarande. Detta kan bli aktuellt då, när det finns skäl att misstänka missbruk eller när det annars finns risk för att staten efter rättegången blir tvungen att betala ogrundade fordringar enligt lönegarantin.

Om en fordran avslås på grund av att grunden eller beloppet för den inte har kunnat utredas och arbetsgivaren har bestridit fordran, skall talan enligt gällande lag alltid väckas både mot arbetsgivaren och staten.

Förhindrande av att lönegarantisystemet missbrukas

De flesta av den gällande lagens bestämmelser, som är avsedda att förhindra missbruk av lönegarantisystemet, föreslås stå oförändrade i huvudsak.

Lönegarantimyndigheten skall av grundad anledning ha rätt att vägra att betala lönegarantin eller pröva beloppet, om arbetstagarens fordran baserar sig på ett arbetsavtal eller arrangemang, som uppenbart har ingåtts i syfte att få betalning enligt lönegarantin. Detta förfarande kunde man också tillämpa då, när fordran enligt lönegarantin uppenbart står i ett missförhållande till vad som kan anses vara skäligt med hänsyn till det arbete som utförts och omständigheterna i övrigt.

För att fordringarna enligt lönegarantin skall kunna utredas effektivare och missbruk förhindras, föreslås att lönegarantimyndigheternas rätt att få upplysningar från andra myndigheter skall utvidgas. Arbetskrafts- och näringscentralerna skall ha rätt att få de uppgifter som behövs för behandlingen av lönegarantiansökan av skattemyndigheterna, utmättningsmyndigheterna, arbetarskyddsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och Arbetskraftsbyråerna.

Pensionsskyddscentralen eller pensionsanstalterna nämns inte i detta sammanhang.

Preskriptionen av lönegarantifordran

I lagen föreslås en specialbestämmelse om preskription av lönegarantifordran, som skall åsidosätta den allmänna preskriptionstiden på 10 år, som kan avbrytas.

Juridiska avdelningen

10.9.1998

Lönegarantin skall återkrävas till staten inom 10 år efter utgången av det kalenderår då lönegarantibeslutet fattades. Detta betyder att alla beslut som fattas under samma kalenderår preskriberas vid samma tidpunkt. En enskild lönegarantiskulds preskriptionstid kan alltså vara högst 11 år med avseende på den betalnings-skyldige. Om fordran inte har kunnat indrivas inom denna tid, preskriberas den slutgiltigt.

Men om fordran har indrivits inom den utsatta tiden genom utmätning eller bevakats i konkurs eller med stöd av någon annan offentlig stämning, hindrar tidsgränsen dock inte att betalningen kan fås ur utmäta tillgångar, tillgångar som avträtts till konkurs eller tillgångar som är föremål för någon annan offentlig stämning. På motsvarande sätt kan fordran indrivas ur betalningar som inflyter med stöd av ett betalningsprogram i företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner även efter 10 år, om domstolen har beslutat att företagssanering eller skuldsanering skall påbörjas innan fordran preskriberas.

Arbetstagares pensionsavgift

I den nya lagen föreslås en bestämmelse enligt vilken det skall vara möjligt att innehålla både förskottsskatt och övriga avgifter, som enligt lagen skall innehållas på arbetstagarens lön, på det utbetalda beloppet enligt lönegarantin, om inte något annat bestäms någon annanstans i lag. Sådana avgifter är t.ex. arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift. På det sättet har man i förslaget till ny lag garderat sig, så att arbetstagarens pensionsavgift i framtiden också skall kunna innehållas på löner enligt lönegarantin. Enligt nuvarande bestämmelser innehålls inte avgiften på sådana löner (social- och hälsovårdsministeriets beslut om arbetstagares pensionsavgift (1417/1997)).

Ikraftträdandet

Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1.1.1999.

2

BESTÄLLNING AV PROPOSITIONEN

Den svenska propositionen kan beställas från Oy Edita Ab, tfn (09) 5660 566.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Helena Tapio

Riitta Korpiuoma